

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας με τίτλο «Οριστική Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση, αντιμετώπιση της στην αγορά εργασίας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας»

Γραφείο Υπουργού Εργασίας

Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

● Βασικά σημεία σχεδίου νόμου

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας για την Οριστική Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση, αντιμετώπιση στην αγορά εργασίας και τις λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας προβαίνουμε σε μία σειρά θεσμικών παρεμβάσεων, οι οποίες αποσκοπούν στην απόλυτη θωράκιση του ασφαλιστικού συστήματος:

1. Μέσα από τέσσερα προγραμματισμένα βήματα, διαμορφώνεται ένα ασφαλιστικό σύστημα, που θα λειτουργεί με όρους διαφάνειας και δικαιοσύνης, απαλλαγμένο οριστικά από κάθε μορφής παραβατικότητα. Ειδικότερα:

I. Βήμα 1ο: Καθολική αυτοπρόσωπη καταγραφή

Το πρώτο βήμα στην κατεύθυνση αυτή είναι η διενέργεια καθολικής αυτοπρόσωπης καταγραφής συνταξιούχων, ταυτόχρονα σε όλα τα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας, ακόμα και στις συντάξεις αιτία θανάτου. Το πρώτο αυτό βήμα υλοποιείται ήδη και βρίσκεται λίγο πριν την ολοκλήρωση του.

II. Βήμα 2ο: Θεσπίζεται το σύστημα «Αριάδνη»

Με το σύστημα «Αριάδνη» επιτυγχάνεται η οριστική καταπολέμηση της ανομίας στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης και ιδιαίτερα αυτής που αφορά στην καταχρηστική λήψη συνταξιοδοτικών παροχών και άλλων κοινωνικών μεταβιβάσεων από άτομα που δεν τις δικαιούνται (και συνεπώς θα καταστεί άνευ αντικειμένου οιαδήποτε ανάγκη μελλοντικής απογραφικής διαδικασίας συνταξιούχων) καθώς εμποδίζεται η γέννηση κάθε μορφής παραβατικότητας. Με τη συστηματική δράση της Αριάδνης αποκλείουμε οριστικά στο μέλλον την επανεμφάνιση παραβατικών συμπεριφορών, καθώς λειτουργεί ως προληπτικός μηχανισμός που εμποδίζει τη γέννηση τους και πάλι.

Συνήθη συμπτώματα παραβατικότητας αυτής της μορφής, αποτελούν η παράνομη είσπραξη συντάξεων από συγγενείς ή οικείους του θανόντος, συντάξεις χρείας που συνέχισαν να εισπράττονται από πρώην δικαιούχους, που συνήψαν εν τω μεταξύ νέο γάμο ή κατήρτισαν σύμφωνο συμβίωσης, οικογενειακά επιδόματα που καταβάλλονται σε διαζευγμένους μολονότι δεν έχουν την επιμέλεια των τέκνων, κ.λπ. Πρόκειται για διάσπαρτες νησίδες παραβατικότητας που, διαχρονικά, αποτελούσαν «πληγή» στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, κατασπαταλώντας πολύτιμους πόρους (420 εκ ετησίως,

όπως έμμεσα εκτιμήθηκε από τα αποτελέσματα των πρόσφατων απογραφών) και πλήττοντας – πέρα από την ηθική διάσταση - καίρια την οικονομική και κοινωνική αποτελεσματικότητα του συστήματος κοινωνικής προστασίας στη χώρα μας.

III. Βήμα 3ο: Η πλήρης ενημέρωση της ηλεκτρονικής βάσης της ΗΔΙΚΑ και των Ταμείων με πλήρη καταγραφή ΑΦΜ και ΑΜΚΑ ανά σύνταξη, στο σύνολο των καταβαλλόμενων συντάξεων.

IV. Βήμα 4ο: Αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων

Τα στοιχεία των συνταξιούχων, που έλαβαν αχρεώστητα, χωρίς να δικαιούνται σύνταξη ή άλλη συνδεδεμένη με αυτήν παροχή, καταχωρούνται, αμέσως μετά την αναστολή της οικείας καταβολής, σε ειδική ηλεκτρονική βάση δεδομένων με την ονομασία «Μητρώο Παραβατικότητας», που συστήνεται και λειτουργεί ειδικά προς το σκοπό αυτό στην ΗΔΙΚΑ ΑΕ. Μέσα από το μητρώο αυτό παρακολουθούνται ανά Ταμείο όλες οι περιπτώσεις των μη δικαιούμενων συνταξιούχων, έτσι ώστε να αναζητηθούν στην συνέχεια όλα τα χρήματα, που έλαβαν χωρίς να τα δικαιούνται.

2. Αναβαθμίζεται η ΗΔΙΚΑ ΑΕ σε κεντρικό φορέα ηλεκτρονικής διασταύρωσης και ελέγχου του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας.

Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει αναφορά στο ότι στις 21-12-2012 η Ελλάδα για πρώτη φορά απέκτησε με ίδιες δυνάμεις των εργαζομένων της ΗΔΙΚΑ ΑΕ, και χωρίς να δαπανήσει ούτε ένα Ευρώ ηλεκτρονική ψηφιακή βάση συντάξεων και συνταξιούχων με έδρα την εταιρία αυτή. Για πρώτη φορά είναι γνωστός με ακρίβεια ο αριθμός του συνόλου των συνταξιούχων και συντάξεων που αποδίδει το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

3. Δημιουργείται ένα ισχυρό πλέγμα νομικού πλαισίου, και ένα στεγανό σύστημα παράλληλα με την υφιστάμενη νομοθεσία που οδηγεί στην αποτελεσματική προστασία του ασφαλιστικού συστήματος, τη δραστική καταπολέμηση φαινομένων παραβατικότητας και την αποτροπή τέλεσης παρόμοιων πράξεων.

4. Ενισχύεται η ελεγκτική αποτελεσματικότητα του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας και των άλλων ελεγκτικών οργάνων του υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας, ιδίως ως προς την καταπολέμηση της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας με τη συνδρομή της Οικονομικής Αστυνομίας.

5. Για την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής, την αύξηση των εσόδων στα ασφαλιστικά ταμεία και την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, καθιερώνεται το ασφαλιστικό πιστοποιητικό για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

6. Αναδιαμορφώνεται και ενισχύεται η συμφιλιωτική διαδικασία που μπορεί να προωθεί το ΣΕΠΕ και οι αρμόδιοι επιθεωρητές εργασίας.

7. Θεσπίζεται η δυνατότητα - για πρώτη φορά στη χώρα μας - σε κατόχους άδειας ασκήσεως επαγγέλματος (ιατροί, οδοντίατροι, δικηγόροι, μηχανικοί, κ.λπ.), οι οποίοι όμως δεν ασκούν ελεύθερο ή άλλο επάγγελμα, να μπορούν να εγγράφονται ως άνεργοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ, αξιοποιώντας έτσι τα μέτρα της πολιτείας για την

ένταξη/επανένταξή τους στην αγορά εργασίας (κατάρτιση, υποστήριξη στην εύρεση εργασίας, κ.λπ.).

8. Καταργείται ως λόγος διαγραφής των εγγεγραμμένων ανέργων από τα μητρώα του ΟΑΕΔ, η συμμετοχή τους σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

9. Καταργούνται δώδεκα (12) θέσεις ειδικών συνεργατών του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

10. Αναγνωρίζεται θεσμικά ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) ως ισότιμος κοινωνικός εταίρος με τις λοιπές αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές οργανώσεις.

11. Διευρύνονται οι σκοποί του ΟΑΕΔ ώστε να συμπεριληφθούν και οι πιο σημαντικές κοινωνικές δραστηριότητες των καταργηθέντων Οργανισμών Εργατικής Εστίας και Κατοικίας (ΟΕΕ & ΟΕΚ).

12. Απλουστεύεται το καθεστώς ασφάλισης των ιδιοκτητών τουριστικών καταλυμάτων με μόνο κριτήριο τη δυναμικότητα ως προς τον αριθμό των δωματίων.

13. Αναβαθμίζεται το πλαίσιο λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ).

14. Παρατείνεται για ένα (1) χρόνο η ασφαλιστική κάλυψη (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη) ανέργων και ανασφάλιστων ατόμων.

15. Τροποποιείται η ρύθμιση για την παροχή βοηθήματος ανεργίας σε αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες.

16. Διευρύνεται σημαντικά η εισφοροσυλλεκτική βάση δια μέσου της χρήσης του εργοσήμου με σκοπό την αύξηση των εσόδων στα ασφαλιστικά ταμεία ενώ παράλληλα καλύπτονται ασφαλιστικά κατηγορίες περιστασιακά εργαζομένων που απασχολούνταν με μορφές αδήλωτης/ ανασφάλιστης εργασίας.

17. Προβλέπεται για πρώτη φορά η δυνατότητα χορήγησης σύνταξης από τον ΟΓΑ, ακόμη και αν ο ασφαλισμένος οφείλει εισφορές μέχρι το ποσό των 4.000 ευρώ.

18. Θεσπίζεται η δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων ιδιοκτησίας ασφαλιστικών φορέων σε άλλους φορείς εποπτείας υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας με μικρό ετήσιο μίσθωμα μέχρι 4,8 % της ετήσιας αντικειμενικής αξίας (ή αγοραίας όπου δεν υφίσταται αντικειμενική).

19. Προβλέπεται η δυνατότητα επανεγγραφής στην κύρια και επικουρική ασφάλιση του ΟΑΕΕ, ατόμων (πρώην ασφαλισμένων) τα οποία διέκοψαν παλαιότερα το επάγγελμά τους και σήμερα έχουν νέα επαγγελματική δραστηριότητα ως επαγγελματίες.

20. Θεσπίζεται το ακατάσχετο των εισφορών που καταβάλλονται υπέρ των κλάδων και λογαριασμών του ΟΑΕΔ, οι οποίοι αποτελούν κοινωνικούς πόρους.

21. Εισάγεται με πιο συστηματικό τρόπο - η πλέον δοκιμασμένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέθοδος ενεργοποίησης των ανέργων για την επιτυχή ένταξη/επανένταξη των

εγγεγραμμένων ανέργων στην αγορά εργασίας, δηλαδή η αρχή των «αμοιβαίων υποχρεώσεων» (mutualobligationprinciple).

● Τόπος, χρόνος και διάρκεια της διαβούλευσης

Το προσχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω του διαδικτυακού τόπου <http://www.opengov.gr>. Η δημόσια διαβούλευση διήρκεσε έως την 21/2/2013.

Στο διάστημα αυτό πολίτες και φορείς κατέθεσαν τις απόψεις τους ηλεκτρονικά. Μεταξύ των φορέων που συμμετείχαν στη διαβούλευση ήταν το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, ο Σύλλογος Υπαλλήλων τ. ΟΕΚ, ο Σύλλογος Τεχνικών Ελλάδος, Ληξιάρχοι, Ιατροί Εργασίας. Από τη μελέτη του συνόλου των καταγεγραμμένων σχολίων στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι πολίτες και οι φορείς αντιμετωπίζουν θετικά τη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, προβαίνοντας ως επί τω πλείστον σε εποικοδομητικές παρατηρήσεις.

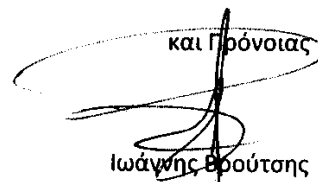
Ειδικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου μέρους του σχεδίου νόμου, ήτοι στο σύστημα Αριάδνη, λήφθηκαν υπόψη πρακτικές παρατηρήσεις που έγιναν από ληξιάρχους, έτσι ώστε το εισαχθέν με το παρόν σχέδιο νόμου σύστημα να είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε πρακτική δυσκολία ή δυσκαμψία. Περαιτέρω, έλαβαν χώρα αλλαγές στις ρυθμίσεις που αφορούσαν την ευθύνη των υπαλλήλων που προβλέπονταν στο δεύτερο κεφάλαιο του παρόντος. Εξαιρετικώς χρήσιμα άλλωστε ήταν τα σχόλια επί του άρθρου 36 του σχεδίου νόμου (ωράριο απασχόλησης τεχνικών και ιατρών εργασίας) καθώς και επί του άρθρου 69 (ζήτημα ανασφάλιστων υπερηλίκων), σχόλια τα οποία επεξεργαστήκαμε και λάβαμε υπόψη μας.

Σκοπός της διαβούλευσης είναι - δια του διαλόγου - φορείς και πολίτες, να γίνονται κοινωνοί της νομοθετικής πρωτοβουλίας και με τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις τους να συμβάλλουν στην υιοθέτηση των αρτιότερων ρυθμίσεων, υπό το φως του κράτους δικαίου, της χρηστής διοίκησης και της δημοκρατικής αρχής. Το διάστημα της διαβούλευσης απεδείχθη παραγωγικό ως προς τις ρυθμίσεις του παρόντος σχεδίου νόμου, οδήγησε στην περαιτέρω επεξεργασία αρκετών από αυτές και στην υιοθέτηση βελτιωμένων λύσεων και ρυθμίσεων. Πέραν τούτων, όλες οι υποβληθείσες προτάσεις και παρατηρήσεις, αποτελούν γνώμες που τέθηκαν υπόψη του Υπουργείου μας δια της διαβουλεύσεως και θα αξιολογούνται στο πλαίσιο μελλοντικών αποφάσεων και ρυθμίσεων.

Ευχαριστούμε θερμά όσους έλαβαν μέρος στη διαβούλευση.

Ο Υπουργός Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης

και Πρόνοιας

Ιωάννης Βρούτσης